

Protocol Gedrag

“alle gevoelens mogen, niet al het gedrag mag”

Tv versie

---

1. Een veilige schoolomgeving.

1.1. Visie en missie m.b.t. gedrag

De school heeft haar onderwijskundige missie en visie beschreven in het schoolplan en de schoolgids. Met betrekking tot gedrag hebben we e.e.a. specifiek benoemd.

Visie

“Alle gevoelens mogen, niet al het gedrag mag.” Leren en of werken op de Bekenkampschool houdt ook in dat ‘wij werken aan ons gedrag’.

Missie

Op SBO Dr. Bekenkampschool streven wij ernaar, dat alle kinderen en leerkrachten zich veilig voelen. Wij vinden dit van groot belang, omdat een veilige en toegankelijke omgeving één van de voorwaarden is om tot ontwikkeling te komen.

Een veilig klimaat kunnen we onder meer bereiken door duidelijke regels en afspraken én een transparant beleid ten aanzien van gedrag te voeren.

Wij vinden het belangrijk dat de kinderen op deze manier vaardigheden leren, waarmee zij zich op een positieve manier kunnen handhaven in de maatschappij.

Vanuit een veilige schoolomgeving bereiden wij, in samenwerking met de ouders, de kinderen voor, op een voor hen passende plek in de maatschappij.

1.2. Wederzijds respect

Op SBO Dr. Bekenkampschool vinden wij het belangrijk dat er een klimaat is waarin leerlingen en leerkrachten zich veilig voelen. Het woord *respect* speelt hierin een centrale rol, namelijk:

- . Respect hebben voor jezelf: *eerlijk zijn, trots zijn op je eigen kwaliteiten, hygiëne*
- . Respect hebben voor de ander: *in taalgebruik, zorgen voor de ander, waardering, complimenten geven, luisteren*
- . Respect hebben voor eigendommen van jezelf en de ander: *netjes werken, zorgen dat iets lang meegaat, we blijven van elkaars spullen af.*

1.3. Basisregels

Wij hebben vijf regels geformuleerd, die de basis vormen voor een veilige school en een positief klimaat. Dit noemen wij onze “Grondwet”.

Deze vijf basisregels zijn:

- We zorgen dat iedereen erbij hoort
- We zorgen ervoor dat iedereen zich veilig voelt en zichzelf kan zijn
- We lossen conflicten samen op
- We helpen elkaar
- We dragen allemaal een steentje bij

Deze “Grondwet” hangt goed zichtbaar in alle groepen en wordt door de groepsleerkracht de eerste dag na elke vakantie in de groep besproken in een ‘Zo zijn onze afspraken’ -gesprek. Het maken van groepsafspraken, gesprekken met leerlingen en ouders zijn onderdeel van de methode “De Vreedzame School” en “**De Gouden Weken**” (zie handleiding). Gedurende het hele schooljaar wordt er naar deze regels verwezen zodat de regels voor iedereen helder zijn.

1.4. Gezamenlijke verantwoordelijkheid

Wij zien de ontwikkeling van het kind als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van zowel ouders als school. Op de Bekenkampschool ligt deze verantwoordelijkheid voor alle leerlingen bij alle personeelsleden. De

groepsleerkracht is dus niet alleen verantwoordelijk voor zijn/haar eigen leerlingen. Dit houdt in dat tijdens leswisselingen, aanvang van pauzes, op weg naar het toilet, etc. iedereen het gedrag waarneemt en hierop reageert met een compliment wanneer het goed gaat en bijstelt wanneer dit nodig is.

2. Werkwijze

2.1. Positief gedrag

Op SBO Dr. Bekenkampschool vinden wij het van groot belang het positieve gedrag van kinderen te vergroten en vooral te benoemen. Bijvoorbeeld een compliment geven als de kinderen rustig teruglopen na de gymnastiek. Dit begint bij zelf het goede voorbeeld te geven. Daarnaast maken we op de Bekenkampschool gebruik van de-escaleren om te voorkomen dat een kind ontspoot (onmacht), bijvoorbeeld met behulp van humor of door middel van afleiding.

Positief gedrag scoren wij met een beloningssysteem. Als zichtbaar instrument gebruiken de meeste groepen "Class-dojō", een digitaal beloningssysteem.

2.2. Groepsgesprekken

In de groepen wordt positief gedrag regelmatig tijdens (kring)gesprekken en rollenspelen besproken en geoefend, in overeenstemming met de methode "De Vreedzame School". Ook gesprekken over pesten, schelden, ruw taalgebruik worden, gekoppeld aan de basisregels, worden met regelmaat besproken in de groep.

2.3. Individuele kindgesprekken

In ieder schooljaar willen wij ons intensief richten op het voeren van individuele kindgesprekken. Hierbij is het reflecteren op het eigen gedrag essentieel. De nadruk ligt hierbij niet op het foute gedrag van het kind maar juist op het gewenste gedrag: 'Wat had ik beter kunnen doen in deze situatie?'. Zo kunnen gedachten positief worden gericht.

2.4. Methoden en Leerling Volg Systeem

Met behulp van het programma **ZIEN** wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling in kaart gebracht. De uitkomsten brengen we in kaart en stemmen het pedagogisch handelen hierop af.

Ter ondersteuning van het pedagogisch en didactisch klimaat en ter bevordering van "burgerschap" gebruiken we de volgende methoden:

- De Vreedzame School; methode/manier van werken die gebruikt wordt in de klas
- Rots en Water; een training, zie 2.5. Voor ouders is er een flyer beschikbaar
- Class Dojo (digitaal beloningssysteem)
- Beleid Gouden Weken
- ZIEN en dan met name de resultaten en adviezen

2.5. Gedragstraining Rots en Water

Op de Bekenkampschool worden groepstrainingen of individuele trainingen aangeboden aan:

- kinderen die weinig sociaal vaardig of weinig weerbaar zijn;
- kinderen die acting-out gedrag vertonen;
- kinderen die te kampen hebben met faalangst.

2.6. Kennis

Jaarlijks wordt er nascholing georganiseerd voor alle medewerkers van de school over onder andere gedragsstoornissen, zodat iedereen deze achtergrondinformatie paraat heeft. Daarnaast onderhouden leerkrachten deze kennis door het bijhouden van vakliteratuur en scholing op dit gebied.

Onderzoeksmogelijkheden, hulpinstanties, methodieken etc. worden tijdens de (opfris)cursus behandeld. De gedragsdeskundigen van het KCOO spelen hierbij een rol.

3. Afspraken bij ongewenst gedrag op SBO Dr. Bekenkampschool

In de dagelijkse praktijk

Wanneer er sprake is van ongewenst gedrag en het dreigt te escaleren, wordt de betreffende leerkracht door collega's bijgestaan.

3.1. Time –Out

- In de groep

De leerling blijft in de klas op een vaste plek waar hij/zij tot rust kan komen. *Er komt geen notitie in het journaalblad*

- Buiten de groep

Wanneer de leerling storend gedrag vertoont, gaat hij/zij voor een tijdsduur van 5 à 10 minuten naar een collega. De leerling komt vervolgens zelf terug. De leerling kan er (preventief) zelf ook voor kiezen om gebruik te maken van de Time-Out als het hem/haar te druk wordt.

- Achterwacht

Wanneer de leerling storend gedrag blijft vertonen dan speelt de achterwacht een rol. De leerling gaat mee naar 'kantoor' (bij directie, IB of bij iemand die ambulante is) en krijgt zo nodig werk mee. De achterwacht houdt toezicht, de leerkracht geeft aan óf en h e de leerling terug kan keren in de groep.

De desbetreffende leerkracht brengt eventueel de ouders op de hoogte en maakt een notitie in ParnasSys.

3.2. Maatregel

Wanneer een leerling zich ernstig misdraagt, wordt er een maatregel (nog geen schorsing, maar time out met waarschuwing) opgelegd in overleg met de schoolleiding. Ouders worden geacht het kind zelf op te halen. Daarnaast worden ouders uitgenodigd voor een gesprek met de leerkracht en eventueel met schoolleiding of de intern begeleider. Weigeren de ouders op gesprek te komen, dan wordt leerplicht ingeschakeld. Wordt er gekozen voor het op laten halen van een leerling dan zal de leerling de volgende dag eerst een gesprek hebben met de leerkracht en schoolleiding voordat hij de klas weer in mag.

De leerkracht/betrokken schoolleider maakt een notitie in ParnasSys.

3.3. Schorsing en verwijdering

Het kan gebeuren dat de pedagogische aanpak bij een enkeling niet werkt. Bij herhaaldelijk wangedrag wordt de leerling door de directeur voorgedragen voor een schorsing bij het schoolbestuur. Het bestuur schorst of verwijdert de leerling.

Net zoals er regels en afspraken zijn voor de toelating van leerlingen op SBO Dr. Bekenkampschool, zijn er ook regels en procedures voor het schorsen en verwijderen van leerlingen. Zie bijlage en op de website van het schoolbestuur: www.o2g2.nl.

3.4. Veiligheidsplan

De school heeft een Veiligheidsplan (VP) opgesteld (dit is wettelijk verplicht per augustus 2016). In het VP gaan we in op het tegen gaan van (cyber)pesten en ons beleid ten aanzien van de Veilige School. Het gebruik van multimedia zoals telefoon of camera's vraagt om duidelijke gedragsregels. Hoe wij daarmee willen omgaan wordt mede bepaald door het beleid van ons schoolbestuur. Het uitgangspunt is dat multimedia gebruikt mogen worden, mits ter ondersteuning van de lessen. Overtreding van de fatsoensnormen (bv schelden via WhatsApp, Instagram of TikTok) wordt niet getolereerd en kan leiden tot aangifte, schorsing en bij herhaling tot verwijdering van school. Als dit in de thuissituatie is gebeurd, hebben ouders daar een belangrijke rol in. De leerkracht stelt ouders op de hoogte.

4. Ouders

4.1. Informeren over het gedragsprotocol

Tijdens het informatiegesprek bij aanmelding wordt het *gedragsprotocol* met ouders besproken. Ook in de eerste weken van het schooljaar komt dit ter sprake bij de Gouden Weken en wordt besproken in de groep. We maken duidelijk wát we de kinderen willen leren en waarom we denken dat deze afspraken nodig zijn. We willen dat ouders/verzorgers én school hetzelfde doel nastreven, namelijk een optimale ontwikkeling op zowel cognitief als sociaal emotioneel gebied. Wij zien dit als een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

4.2. Investeren in een relatie met ouders

Samen met de ouders geven we vorm aan de ontwikkeling van het kind. Daarom investeren wij in een goede relatie met de ouders/verzorgers. Dit betekent dat wij ons open stellen voor informatie die we van de ouders krijgen. Concreet houdt dit in dat de ouders in de tweede week na de zomervakantie op school worden uitgenodigd voor een zogenaamde '*Vertel me iets over uw kind*' (Goudenweken gesprek) Tijdens dit gesprek krijgen de ouders de mogelijkheid om in een één-op-één situatie, de leerkracht te vertellen wie hun kind is, wat zijn of haar sterke en minder sterke kanten zijn en wat hun kind nodig heeft om tot ontwikkeling te komen.

Wij vinden het van belang dat ouders het hele jaar door de mogelijkheid krijgen zich te laten informeren door de school. Wij geven ouders ruimte om vragen te stellen, ideeën aan te reiken en de school binnen te lopen.

4.3. Samenwerking

Een belangrijke voorwaarde voor de samenwerking tussen ouders en school is *respect*. Wij geven in gesprekken duidelijk aan waar onze grenzen liggen, namelijk wat wel en niet binnen het bereik en de verantwoordelijkheid van de school ligt. Wanneer het kind voelt dat ouders en school op één lijn zitten, schept dit duidelijkheid. Zo weet het kind wat van hem/haar wordt verwacht.

4.4. Communicatie met ouders

Onze gesprekken met ouders worden gekenmerkt door openheid. In goed overleg werken we aan een positief perspectief en een realistisch beeld.

De medewerkers van de school benaderen de leerlingen en hun ouders/verzorgers met respect. Wij verwachten dat ouders/verzorgers ook de medewerkers respectvol benaderen. Respect betekent voor ons dat we rustig met elkaar spreken, onze emoties de baas blijven, dat we niet schelden en dat we willen luisteren naar elkaar.

4.5. Samenwerking met externe (keten) partners.

- Deelname Vreedzame wijk, participatie met CJG.
- Samenwerking met o.a. Molendrift, Elker, Accare en andere hulpverleningsinstanties
- Leerplichtambtenaar
- WIJ: voor elke locatie is een vaste WIJ-medewerker aangesteld.

5. Leerkrachten

Wat de leerlingen van de leerkrachten nodig hebben wanneer het gaat om gedrag is *voorbeeldgedrag*. De leerkracht heeft een voorbeeldfunctie, denk aan taalgebruik en kleding. Kinderen doen tenslotte niet wat jij zégt, zij doen wat jij doet.

Hieronder wordt aangegeven wat wij van elkaar op SBO Dr. Bekenkampschool verwachten als het gaat om concreet leerkracht gedrag.

5.1. Positieve opstelling

De leerkracht benadert de leerlingen op een positieve rustige manier. Door leerlingen consequent verbaal en non-verbaal te belonen, willen we gedragsproblemen voorkomen. Door positieve ondersteuning motiveren we de leerlingen om nieuwe vaardigheden verder te ontwikkelen. Leerkrachten maken gebruik van de-escaleren (o.a. afleiden of terugtreden) om te voorkomen dat een kind ontspoord (onmacht).

5.2. Begrip

De leerkracht zorgt voor een positieve sfeer. Deze sfeer ontstaat doordat er gewerkt wordt vanuit de 'vertrouwensrelatie' die er bestaat tussen kind en leerkracht. Dit is de basis. De leerkracht voert gesprekken met de leerlingen om een duidelijk beeld te krijgen welke aanpak bij de leerlingen past.

De leerkracht stemt zijn pedagogisch handelen af op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de kinderen. In plaats van 'Deze leerling is moeilijk!' proberen we te achterhalen 'Wat zit er achter dit gedrag? Waarom gedraagt het kind zich zo?'

5.3. Aanwezigheid

Onze school is een veilige omgeving voor alle kinderen. Concreet houdt dit in dat de leerkracht uiterlijk om 8.00 uur op school aanwezig is. Wanneer de leerkracht de kinderen ontmoet begroet hij/zij hen zo mogelijk persoonlijk. De kinderen moeten door het contact met de leerkracht ervaren dat zij gezien worden, erbij horen en zich welkom voelen. Wanneer er kinderen in het lokaal zijn, zijn de groepsleerkrachten er ook daadwerkelijk voor de kinderen. De leerkrachten dragen zorg voor een veilige toegankelijke omgeving.

5.4. Investeren in de relatie

De leerkracht investeert in de relatie met het kind. Door middel van positieve communicatie, interesse en gevoel voor wat kinderen nodig hebben, versterkt de leerkracht de band tussen hem/haar en de leerling. De leerkracht houdt rekening met het welbevinden van de leerling.

5.5. Duidelijkheid

Naast geborgenheid moet er structuur worden geboden. De Bekenkampschool biedt een basisaanpak van structuur en schoolregels. De schoolomgeving is veilig, overzichtelijk en voorspelbaar.

Kinderen hebben handreikingen en structuren nodig om maatschappelijk te kunnen functioneren. Regels bieden houvast en veiligheid voor zowel de leerling als de leerkracht. Het is noodzakelijk dat de regels door leerlingen, leerkrachten en ouders worden nageleefd. Elke leerling kan zo worden aangesproken op zijn eigen gedrag en verantwoordelijkheid. De eenduidigheid tussen de leerkrachten onderling is hierin van groot belang, zonder de eigenheid van de leerkracht uit het oog te verliezen. Regels en afspraken worden regelmatig in de groepen herhaald en zo nodig gevisualiseerd, zo weten de leerlingen wat er van hen wordt verwacht.

5.6. Reflectie

Er wordt regelmatig met de kinderen in gesprekken gereflecteerd, zowel op hun didactische als hun pedagogische ontwikkeling. Door op het eigen handelen te reflecteren, leert het kind zowel zijn sterke als zijn zwakke punten kennen. Oftewel zijn kwaliteiten en zijn valkuilen. Reflectie draagt zo bij aan een positief

pedagogisch klimaat. Leerlingen krijgen regelmatig feedback van de leerkracht op hun gedrag, hierbij wordt het positieve benadrukt. Leerkrachten reflecteren op hun eigen gedrag om te kijken of hun aanpak werkelijk resultaat heeft bij de kinderen.

5.7. Mobiele telefoons en computergebruik

Er wordt verwacht van de groepsleerkrachten dat zij bewust omgaan met hun mobiele telefoon tijdens de les in het lokaal. Daarnaast wordt er een bewuste omgang met de computer verwacht.

5.8. Gedragsmedicatie

Mocht een kind zonder medicatie op school komen en de leerkracht kan of mag geen medicatie geven, dan zal het gedrag van het kind ongetwijfeld merkbaar anders zijn. Als de situatie in de groep onwerkbaar wordt, zijn wij genoodzaakt om, in overleg met thuis, het kind naar huis te sturen. Of de ouders verzoeken hun kind op te komen halen. Er is een mogelijkheid om de medicatietoediening door personeel vast te leggen, zie bijlage 2.

BIJLAGE 1.

Schorsing en verwijdering

Het kan gebeuren dat de pedagogische aanpak bij een enkeling niet werkt. Bij herhaaldelijk wangedrag wordt de leerling door de directeur voorgedragen voor een schorsing bij het schoolbestuur. Het bestuur schorst of verwijdert.

Net zoals er regels en afspraken zijn voor de toelating van leerlingen op SBO Dr. Bekenkampschool, zijn er ook regels en procedures voor het schorsen en verwijderen van leerlingen. Zie bijlage en op de website van het schoolbestuur: www.o2g2.nl.

- Schorsing van een leerling

Schorsen van een leerling is aan de orde wanneer het bevoegd gezag of de directie bij ernstig wangedrag (*verbaal en fysiek geweld naar medeleerlingen, leerkrachten en anderen in en om de school*) onmiddellijk moet optreden en er tijd nodig is voor het zoeken naar een oplossing. Een geschorst kind mag tijdelijk niet op school komen en geen lessen volgen.

- Bezwaar maken tegen schorsing bij bevoegd gezag

Zijn de ouders het niet eens met de schorsing van hun kind, dan kan bezwaar worden gemaakt. In de schoolgids die te vinden is op de website, staat de klachtenprocedure vermeld. Uiteraard kan de directie van de school ook informatie verstrekken.

- Met betrekking tot schorsen wordt onderstaande richtlijn aangehouden:

In principe vindt schorsing plaats na overleg met leerling, ouders en groepsleerkracht. Een leerling kan voor een beperkte tijd geschorst worden door het schoolbestuur. Het besluit wordt schriftelijk door het bevoegd gezag aan de ouders medegedeeld. Vermeld wordt de reden, de aanvang, de tijdsduur en de eventueel andere genomen maatregelen. De inspectie en de leerplichtambtenaar worden in kennis gesteld. De school dient te voorkomen dat de leerling onderwijsachterstand oploopt.

- Verwijderen van een leerling

De school kan overgaan tot verwijdering als:

- de school een leerling niet de nodige speciale ondersteuning kan bieden die het kind nodig heeft;
- de leerling zich voortdurend agressief gedraagt en er geen perspectief tot verbetering is;
- er ernstige conflicten zijn (ook als de ouders daarbij betrokken zijn).

Een voorbeeld: als een kind of een ouder verbaal dan wel fysiek geweld tegen medeleerlingen dan wel leerkrachten gebruikt kan dat aanleiding zijn tot schorsing en zelfs verwijdering van de leerling van school of een schoolverbod voor de ouder(s).

- Procedure:

Met de ouders wordt gesproken over het voornemen tot verwijdering. Ze ontvangen een gemotiveerd schriftelijk besluit waarbij wordt gewezen op de mogelijkheid om bezwaar in te dienen. Ouders kunnen binnen 6 weken een bezwaarschrift indienen. Het bevoegd gezag is verplicht de ouders te horen over het bezwaarschrift. Binnen 4 weken na ontvangst van het bezwaarschrift wordt opnieuw een beslissing gemaakt. Blijft de school bij het besluit het kind te verwijderen, dan kan de ouder de zaak voorleggen aan de geschillencommissie (adres in schoolgids, website v/d school of www.o2g2.nl).

- Nieuwe school vinden

Is de school en het aanbod niet meer passend bij de leerling dan wordt er gekeken naar een andere passende plek. Tot die tijd mag de leerling niet worden uitgeschreven. Met ouders wordt besproken hoe het kind toch

onderwijs kan volgen (andere locatie? Verkorte lestijden? (T)huiswerk mee?) De reden hiervoor is dat het kind leerplichtig is en het schoolbestuur zorgplicht heeft.

Heeft het schoolbestuur na 8 weken geen andere school gevonden? Dan mag de school de leerling definitief wegsturen. De school moet dan kunnen bewijzen dat er serieus naar een andere school is gezocht. De ouder moet dan zelf een nieuwe school gaan zoeken. De leerplichtambtenaar kan hierbij helpen. **Is er in een eerder stadium een school bereid om het kind op te nemen dan gaat de zorgplicht over naar die school.**

Bijlage 2. Medicatie

Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Maakt uw kind gebruik van medicatie, vul onderstaand formulier in

Toestemming ouder/verzorger tot verstrekking van medicijnen op verzoek, dit formulier wordt jaarlijks uitgereikt.

Ondergetekende geeft toestemming voor het toedienen van de hieronder omschreven medicijn(en):

Naam leerling: .....

Naam leerkracht(en): .....

Medicijn dient dagelijks te worden toegediend op onderstaande tijden:

___ uur

Dosering van het medicijn:

Wijze van toediening:

Wijze van bewaren:

Ondergetekende, ouder/verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de school c.q. de hieronder genoemde leraar, die daarvoor een medicijninstructie heeft gehad, toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

Ouder/verzorger van:

Naam leerling :

Woonplaats :

Handtekening:

Datum: